

Sygn. akt II S 66/19

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2019 roku

Sąd Okręgowy w Krakowie Wydział II Cywilny – Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Joanna Ćwik - Bielińska (sprawozdawca)

Sędziowie: SO Krystyna Dobrowolska

SO Renata Stępińska

po rozpoznaniu w dniu 21 maja 2019 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi D. J. (1)

przy uczestnictwie Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, dotyczącej postępowania przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie sygn. akt I C 3947/15/N

postanawia:

1. stwierdzić przewlekłość postępowania w sprawie, toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie do sygn. akt I C 3947/15/N;
2. przyznać na rzecz skarżącej D. J. (1) od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie sumę pieniężną w kwocie
2.000 zł (dwa tysiące złotych);
3. oddalić skargę w pozostałym zakresie;
4. zasądzić na rzecz skarżącej D. J. (2) od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania;
5. nakazać zwrot na rzecz skarżącej D. J. (1) od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie kwoty 200 zł (dwieście złotych) uiszczonej tytułem opłaty sądowej od skargi.

SSO Krystyna Dobrowolska SSO Joanna Ćwik - Bielińska SSO Renata Stępińska

UZASADNIENIE

Skarżąca D. J. (1) żądała stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie do sygn. akt I C 3947/15/N oraz przyznania od Skarbu Państwa tytułem zadośćuczynienia za przewlekłość postępowania odpowiedniej sumy pieniężnej. Wniosła również o zobowiązanie Sądu prowadzącego postępowanie do rozpoznania sprawy w terminie 2 miesięcy. Domagała się nadto zasądzenia na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skargi podniesiono, że pomimo nie budzącego wątpliwości stanu faktycznego i prawnego sprawy oraz niewielkiej wartości przedmiotu sporu, postępowanie przed Sądem I instancji trwa już blisko 3 lata, co z oczywistych względów należy powiązać z zaniechaniem przez Sąd merytorycznego rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie.

Zgłaszając swój udział w sprawie Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie wniósł o oddalenie skargi, wskazując, że główną przyczyną, dla której czynności w sprawie podejmowane były z niezachowaniem terminów instrukcyjnych było obciążenie sędziego referenta czynnościami służbowymi. Uczestnik podkreślił, że trudna sytuacja kadrowa Wydziału powoduje brak fizycznych możliwości opanowania referatów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jednolity - Dz. U. z 2016 roku, poz. 1259 ze zm.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Wprowadzenie do polskiego porządku prawnego skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki było skutkiem przyjętych przez państwo polskie zobowiązań międzynarodowych i orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (por. wyrok ETPCz z dnia 26 października 2000 roku w sprawie Kudła przeciwko Polsce, sprawa nr 30210/96). Z tego względu rozpoznając niniejszą skargę Sąd Okręgowy, dokonując oceny naruszenia prawa skarżącej do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, zobowiązany jest brać pod rozwagę standardy wypracowane w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Zapewnienie – wynikające z art. 13 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności – środka urzeczywistniającego przestrzeganie praw i wolności zagwarantowanych w Konwencji winno bowiem nastąpić w pierwszej kolejności na poziomie krajowym. Dlatego też ocena przewlekłości postępowania w sprawie winna być dokonywana z zasadami określonymi w Konwencji i z uwzględnieniem kryteriów ustalonych w orzecznictwie Trybunału Praw Człowieka (por. np. wyrok ETPCz w sprawie Swat przeciwko Polsce, sprawa nr 13545/03, § 43).

Analizując dotychczasowy przebieg postępowania w rozpoznawanej sprawie, należy wskazać, że w uwzględnieniu zarzuty niewłaściwości miejscowej sformułowanego przez pozwanego D. K. w sprzeciwie od nakazu zapłaty, sprawa została przekazana do Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie w dniu 22 grudnia 2015 r. Pierwsza rozprawa odbyła się w dniu 13 marca 2017 r., następnie Sąd zwrócił się o udzielenie pomocy sądowej poprzez przesłuchanie powódki i świadków. Wykonana odezwa powróciła do Sądu w dniu 9 czerwca 2017 r., jednak dopiero w dniu 26 lipca 2018 r. wyznaczony został termin kolejnej rozprawy. W dniu 17 października 2018 r. rozprawa została zamknięta, a ogłoszenie wyroku odraczano (dwukrotnie) ostatecznie do 7 listopada 2018 r. Wobec trudności technicznych z odtworzeniem protokołu przesłuchania świadka i powódki rozprawę ponownie otworzono i zwrócono się do Oddziału Informatycznego w celu usunięcia usterki. Kolejną rozprawę wyznaczono na 8 kwietnia 2019 r. W dacie tej zapadł wyrok, który na dzień wniesienia skargi na przewlekłość postępowania nie był prawomocny.

Podkreślenia wymaga, co akcentuje uczestnik postępowania w odpowiedzi na skargę, że choć opóźnienie rozpoznania niniejszej sprawy w dużej mierze nie jest spowodowane pracą konkretnego sędziego, ale wynika z wady systemowej, konsekwencji tego stanu rzeczy nie może jednak ponosić strona. Ma ona bowiem prawo do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie zwłaszcza w sytuacji, gdy czas trwania postępowania nie jest następstwem działań lub zaniechań samej strony. Podkreślić też trzeba, że okoliczności podnoszone przez Prezesa Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie (wskazywane okresy absencji Sędziego Referenta oraz obłożenie pracą poszczególnych referatów) pozostają bez wpływu dla oceny, czy w sprawie miała miejsce przewlekłość postępowania. Istotne pozostaje jedynie to, czy sprawę rozpoznano w tzw. rozsądnym terminie. Obowiązkiem Państwa jest bowiem zapewnienie takiego sposobu

funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, aby rozstrzygnięcie sprawy nie trwało dłużej niż to jest konieczne. W rozpoznawanej sprawie niewątpliwie ten zakres został naruszony.

Na nieuzasadnioną zwłokę w podejmowaniu czynności w sprawie wyraźnie wskazuje upływ ponad rocznego okres od zwrotu akt z wykonaną odezwą do wyznaczenia kolejnej rozprawy oraz upływ dalszych 5 miesięcy od zakończenia postępowania dowodowego do wydania rozstrzygnięcia Sądu I instancji, spowodowany trudnościami technicznymi w odtworzeniu protokołu przesłuchania powódki i świadka. Należy również zwrócić uwagę, że pierwsza rozprawa w sprawie wyznaczona została po upływie ponad roku od wpływu akt do Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie, pomimo iż stanowiska procesowe stron były od początku wyraźnie określone, a strony bezzwłocznie odpowiadały na kolejne wezwania Sądu.

Stosownie do treści art. 12 ust. 4 ustawy o skardze uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa, a w przypadku skargi na przewlekłość postępowania prowadzonego przez komornika - od komornika, sumę pieniężną w wysokości od 2000 do 20 000 złotych. Sąd Okręgowy uznał, że odpowiednią sumą pieniężną za naruszenie prawa skarżącej będzie kwota 2.000 zł. Stwierdzenie przewlekłości dotyczy bowiem postępowania, które w chwili rozpoznania skargi trwa już ponad 3 lata, pomimo iż sprawa nie jest szczególnie zawiła, tak pod względem faktycznym, jak i prawnym. Sąd Okręgowy miał jednak na względzie, że na chwilę obecną w sprawie zapadło już merytoryczne rozstrzygnięcie przed Sądem I instancji. Biorąc powyższe pod uwagę, dalej idącą skargę, tj. w zakresie wydania sądowi orzekającemu zarządzeń odnośnie toku dalszych czynności w sprawie, należało oddalić.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy orzekł jak w punktach 1-3 sentencji na podstawie art. 12 ust. 1, 2 i ust.4 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843 z późn. zm.).

O obowiązku zwrotu uiszczonej opłaty od skargi Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 17 ust. 3 cyt. ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r.

O kosztach postępowania skargowego orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c., wobec uwzględnienia skargi w przeważającym zakresie. Biorąc pod uwagę powyższe zasądzono na rzecz skarżącej wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 240 zł na podstawie art. 8 ust. 2 cyt. ustawy z dnia 17 czerwca 2004 roku w zw. z § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800 ze zm.).

SSO Krystyna Dobrowolska SSO Joanna Ćwik - Bielińska SSO Renata Stępińska